

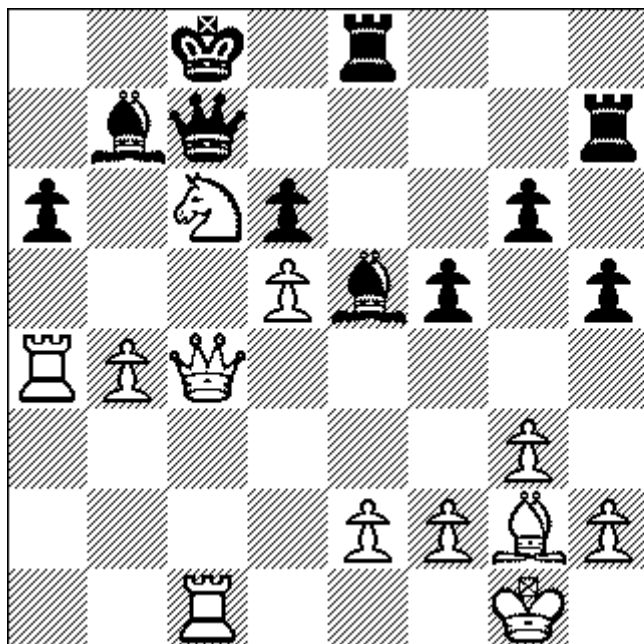
Drie op een lijn

Als je een leuk potje wilt spelen moet je een beetje op de hoogte zijn van de tactische grapjes van het spel. Het gemene is dat er zoveel verschillende soorten zijn dat het moeilijk is om overal van op de hoogte te zijn. Een klein voorbeeldje is de overbelastingscombinatie in deze stelling. (Zwart aan zet.) Wit: Kg1, De2, Ta1/f1, Pc3/f3, pi a2, b2, f2, g2, h3. Zwart: Kg8, Dc7, Ta8/f8, Pc6/g4, pi a6, b7, f7, g6, h7. Veel spelers zullen verrast zijn als ze 1...Pd4 op hun bord krijgen. Een mogelijk vervolg is 2.De3 Pxf3+ 3.Dxf3 Dh2#. Andere zetten helpen wit echter ook niet. Hier heb ik het nog over een vrij zeldzame combinatie. De meest voorkomende combinaties zijn die met drie stukken op een lijn. Deze leveren wat minder problemen op omdat ze van hetzelfde principe uitgaan. Wel is het noodzaak ze niet door elkaar te halen.

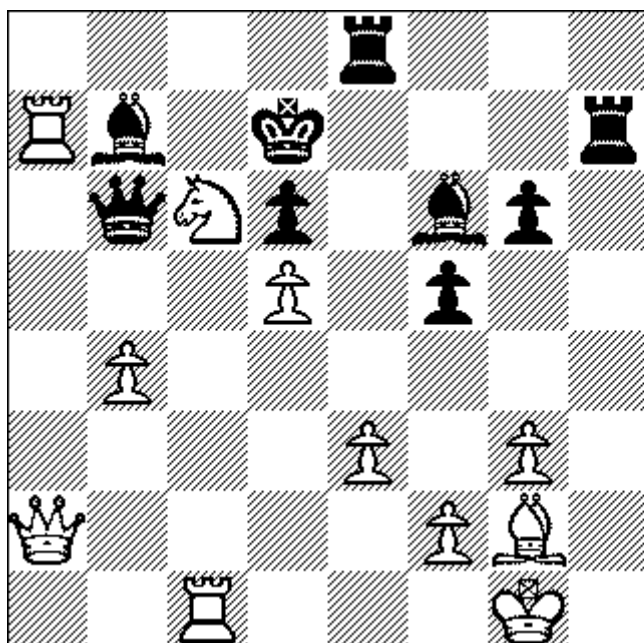
Wat er kan gebeuren met mensen die in de war zijn blijkt maar al te duidelijk uit de volgende stelling. (Zwart aan zet.) Wit: Kg1, Dd2, Pc3, pi c5, f2, g3, h4. Zwart: Kg8, Dd7, Ld6, pi f7, g6, h7. We zien hier een simpele penning. De loper mag niet weg omdat de dame dan wordt geslagen. Als we pion g3 even wegdenken wordt het een heel ander verhaal. Zwart kan met Lh2+ de koning en dame tegelijk aanvallen. Het weghalen van een stuk om een baanstuk erachter een doelwit te geven heet met een mooi woord aftrekaanval. Wie wat cynisch is kan het in dit geval een teruggekaatste penning noemen. De vergelijking houdt hier echter niet op. Wit: Kg1, Th4. Zwart: Ke3, Lh5/h6. Het is duidelijk dat wit een stuk wint, maar hoe heet deze aanval? Een dubbele aanval is het niet. Daarvoor zou Lh5 op h3 moeten staan. Je kunt zeggen dat het een penning is, maar de voorste loper kan net zo goed weggaan als de achterste. In dit geval spreekt men liever van een röntgenaanval. Ook dat is wat vreemd, omdat die er meestal anders uitziet. Wit: Kg1, Th1. Zwart: Kh4, Dh8. Hier zien we dat de zwarte koning letterlijk wordt doorgestraald. Hij moet wel weg en de dame valt. Bij een penning is een stuk juist verplicht te blijven staan. Dit zien we ook nog aan het slot van de partij waar een leuke variant van een penning in zit. Aftrekaanvallen zijn er ook genoeg.

Povah-Walton

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 b6 (Dame-Indisch) 4.g3 Lb7 5.Lg2 c5 6.d5 exd5 7.Ph4 b5 8.cxd5 d6 9.Pf5 Dc8 10.Dd3 Pbd7 11.Lf4 (Nu komt de dame toch nog op c7 terecht.) 11...Dc7 12.Pc3 a6 13.Pe4 Pxe4 14.Dxe4+ Pe5 15.b4 c4 (Als zwart een pion wint met 15...cxb4 16.Tc1 Db8 staat hij moeilijk.) 16.Lg5 h6 17.Ld2 g6 18.Pd4 0-0-0 (Erg gevaarlijk, omdat wit de stelling met één zet kan openbreken.) 19.Lc3 Te8 20.0-0 Lg7 21.Dc2 h5 22.a4 bxa4 23.Txa4 Dd7 24.Pc6 (Een paard op c6 geeft de koning veel stress. 24...Lxc6 25.bxc6 Da7 26.Tfa1 is niet bemoedigend. Dit alles is een beetje de schuld van het gepende paard op e5.) 24...Th7 25.Lxe5 Lxe5 26.Dxc4 Dc7 27.Tc1 (Met een fraaie dreiging.) 27...f5 (Zie diagram. Wat doet wit?)

28.Txa6 (28...Lxa6 28.Dxa6+ Kd7 29.Pxe5+ of 28...Db7 29.Pa5+ kost zwart de dame) h4
 29.e3 hxg3 30.hxg3 Lf6 31.Da2 Kd7 32.Ta7 (Er zijn meerdere zetten winnend, zoals Pe5+,
 maar wit wil blijkbaar de loper hebben.) 32...Db6 (Zie diagram. Hoe bereikt wit zijn doel?)

33.Da5 (Een leuk grapje, omdat zwart wel moet slaan. 33...Dxa5 34.bxa5 Kc8 35.a6 en de
 loper staat nog steeds gepend.) 1-0